

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 23 november 2018

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 50.433/I/N

Betreft: pictogrammenbundel als communicatiemiddel met ouders en kinderen in de kinderopvang

Mijnheer de burgemeester,

In zitting van 23 november 2018 onderzocht de Nederlandse afdeling van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) uw vraag om advies van 12 november 2018 over de overeenstemming van het gebruik van een pictogrammenbundel die gebruikt zou worden in de communicatie met ouders en kinderen in kinderopvanginitiatieven, met de bepalingen van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT).

In het ontwerpbesluit van het College van Burgemeester en Schepenen wordt het voorstel om gebruik te maken van deze pictogrammenbundel in de kinderopvang op de volgende manier verantwoord:

“Aanleiding en context

Vanuit de kinderopvanginitiatieven wordt de vraag gesteld naar ondersteuning in communicatie met ouders die nog Nederlands aan het leren zijn. O.a. ouders die Nederlands leren maken gebruik van de kinderopvang tijdens hun lessen. Zeker bij de start van hun leertraject verloopt de communicatie met de verantwoordelijke en kinderbegeleiders soms moeilijk. Ook het jonge kind komt in de kinderopvang voor het eerst in contact met Nederlands.

We ontwikkelden een pictogrammenbundel om de mondelinge communicatie met ouders visueel te ondersteunen. Er worden pictogrammen uitgewerkt voor die woorden die specifiek in de kinderopvang worden gebruikt, belangrijk in de communicatie met ouders. Van elk woord/pictogram bestaat een kaartje. Op de voorkant staat het pictogram en het woord in het Nederlands.

Op basis van de statistieken van de nationaliteiten van inwoners en nieuwkomers werden een aantal talen geselecteerd. De woorden werden vertaald en staat op de achterkant als ondersteuning.

Een aantal pictogrammen zijn ook zichtbaar aanwezig in de kinderopvang, zodat ook de kinderen de betekenis van deze woorden leren.

In 2006 is er een gelijkaardig initiatief opgestart in de scholen van Kortrijk. De stad ontwikkelde het pictogrammenwoordenboek. In het boek staan ruim 160 picto's met daaronder de vertalingen van het Nederlandse woord in 29 talen. Vanuit team Welzijn, flankerend onderwijsbeleid, wordt dit woordenboek gratis aangeboden aan alle Kortrijkse basis- en secundaire scholen.

Argumentatie

Iedere kinderopvang heeft zijn eigen huisregels. Het is belangrijk dat ouders en kinderen die goed begrijpen, voor een vlotte werking. De pictogrammenbundel kan in twee richtingen gebruikt worden.

Eenzijds helpen de pictogrammen om de werking van de kinderopvang duidelijk te maken aan de ouders (bv. luiers meebrengen, verwittigen bij afwezigheid, geplande uitstap, ...). Bovendien kan de kinderbegeleider ook duiding geven wat er die dag allemaal is gebeurd. Anderzijds kunnen de pictogrammen ook door de ouder(s) gebruikt worden om belangrijke informatie door te geven (bv. ziekte, kindje vroeger ophalen, allergieën, zindelijkheidstraining, ...). Dit faciliteert een grotere betrokkenheid van de ouder(s) in de opvang.

Taal is belangrijk voor de ontwikkeling van elk kind, ongeacht zijn of haar moedertaal. Echter kinderen uit anderstalige gezinnen komen weinig in contact met Nederlands. De kinderopvang is een stimulerende leeromgeving voor deze kinderen. Op die manier komen ze al op jonge leeftijd in contact met Nederlands, voor de start van de kleuterschool.”

*
* *

In hun betrekkingen met particulieren dienen de plaatselijke diensten gelegen in het homogeen Nederlandse taalgebied uitsluitend het Nederlands te gebruiken overeenkomstig artikel 12 SWT. Op grond van artikel 3 van het decreet van 30 juni 1981 houdende aanvulling van de artikelen 12 en 33 van de bij Koninklijk Besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in de betrekkingen tussen de bestuursdiensten van het Nederlandse taalgebied en de particulieren dienen particulieren van hun kant eveneens uitsluitend het Nederlands te gebruiken in hun betrekkingen met de plaatselijke diensten van het homogeen Nederlandse taalgebied.

Dit heeft tot gevolg dat alle betrekkingen tussen de ouders en de kinderopvanginitiatieven volledig in het Nederlands dienen te gebeuren.

De Nederlandse afdeling van de VCT is er zich van bewust dat administraties en openbare diensten heden ten dage regelmatig in contact komen met een anderstalig publiek door de aard van de dienstverlening en door specifieke projecten die door hen worden ontwikkeld, bijvoorbeeld in het kader van integratie. Het gebruik van vreemde talen, naast de SWT, kan dan wenselijk zijn.

De VCT heeft in haar rechtspraak aanvaard dat voor specifieke projecten een andere taal of talen kunnen worden gebruikt dan deze die door de SWT worden voorgeschreven (VCT 49.138 van 30 juni 2017 en 47.055 van 18 september 2015). In de vaste rechtspraak van de VCT geldt deze uitzondering echter voor de plaatselijke diensten, en op voorwaarde dat het

een vertaling betreft en dat in de anderstalige teksten duidelijk aangegeven staat dat het een vertaling betreft. Ook moet de tekst eveneens in de opgelegde taal of talen beschikbaar zijn zodat het duidelijk is dat particulieren over dezelfde informatie beschikken in de opgelegde taal of talen.

Deze vaste rechtspraak heeft als doel iedere uitzondering op de SWT te beperken tot hetgeen absoluut noodzakelijk is in het algemeen belang (VCT 9 november 2018, nr. 50.366). Iedere uitzondering dient aldus zo veel mogelijk beperkt te worden in zowel omvang als tijd, aangezien het gebruik van vreemde talen enkel uitzonderlijk of als overgangsmaatregel kan worden toegestaan. In dit specifieke geval is het bijzonder doel om in het belang van het kind ondersteuning aan te bieden in de communicatie tussen anderstalige ouders en kinderopvanginitiatieven.

Het gebruik van de vreemde talen wordt *in casu* beperkt tot hetgeen absoluut noodzakelijk is in het algemeen belang. Uit de vraagstelling komt immers tot uiting dat conform de SWT en het eerder genoemde decreet van 30 juni 1981 de betrekkingen tussen de kinderopvanginitiatieven en ouders in het Nederlands gebeuren, eventueel met een visuele ondersteuning door middel van pictogrammen – hetgeen geen vreemde taal is. Enkel tijdens betrekkingen met een specifieke doelgroep, met name ouders die nog het Nederlands aan het leren zijn, zal gebruik worden gemaakt van een vreemde taal. De omvang van het gebruik van de vreemde talen beperkt zich tot het plaatsen van de vertaling van woorden uit het Nederlands op de achterkant van de pictogrammen. Dit gebruik wil als overgangsmaatregel ervoor zorgen dat in het belang van het kind de communicatie tussen anderstalige ouders en de kinderopvanginitiatieven vlotter verloopt en dat na een bepaalde tijd anderstalige ouders en kinderen deze Nederlandse woordenschat hebben aangeleerd.

Omwille van voorgaande redenen en voor zover er duidelijk op de pictogramkaarten wordt aangebracht dat de woorden in de vreemde taal een vertaling zijn uit het Nederlands, kan de Nederlandse afdeling van de VCT een gunstig advies verlenen over uw vraag over de overeenstemming van het gebruik van een pictogrammenbundel die gebruikt zou worden in de communicatie met ouders en kinderen in kinderopvanginitiatieven, met de bepalingen van de SWT.

Met bijzondere hoogachting,

De Voorzitter van de Nederlandse
afdeling,